

UDVIKLINGEN I SODØDELIGHED TAL FRA SVINEFLYTTEDATABASEN 2024

Chefkonsulent Niels-Peder Nielsen

STØTTET AF:

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

I 2024 blev 16,4 % af de danske årssøer sendt til DAKA. Sodødeligheden er faldet 0,1 % i forhold til opgørelsen fra 2023.

Sammendrag

I 2024 modtog DAKA 152.797 søer, sopolte og gylte fra danske sobesætninger. Soantallet i Danmark er ifølge Danmarks Statistik øget med 2 % fra 2023 til 2024. I 2024 var sodødeligheden således på 16,4 % af årssøerne, hvilket er et fald på 0,1 % i forhold til 2023.

I marts 2024 blev sooverlevelse indarbejdet i DanBreds nye avlsmål. Det forventes, at de nye avlsmål vil få en positiv effekt på sooverlevelse indenfor de kommende år.

Baggrund

Udviklingen i sodødeligheden er fulgt siden 2008. Et samarbejde med DAKA har tidligere givet mulighed for at få et indblik i opgørelsen over antallet af søer leveret til forarbejdning. Disse tal har tidligere været datagrundlaget for beregningerne af sodødeligheden på landsplan. Nu baseres antallet af døde søer flyttet til DAKA på et udtræk fra Svineflyttedatabasen. Opgørelsesmetoden til beregning af sodødeligheden på landsplan forbliver den samme som foregående år.

Ved at følge udviklingen i sodødeligheden på landsplan er det muligt at målrette indsatsen, hvis udviklingen går i den forkerte retning.

Materialer og metoder

Udviklingen i sodødelighed er beregnet på baggrund af tal for landets svinebestand fra Danmarks Statistik [1] samt på baggrund af antal døde søer flyttet til forarbejdning hos DAKA i 2024 baseret på udtræk af Svineflyttedatabasen.

Soholderen tilmelder dyr ud fra kategorierne: Gris, so og orne. Kategorien "so" omfatter dyr vurderet over cirka 120 kg og inkluderer søer, sopolte, store slagtegrise og gylte. Ved afhentning vurderer chaufføren størrelsen af dyret og tilretter om nødvendigt kategorien.

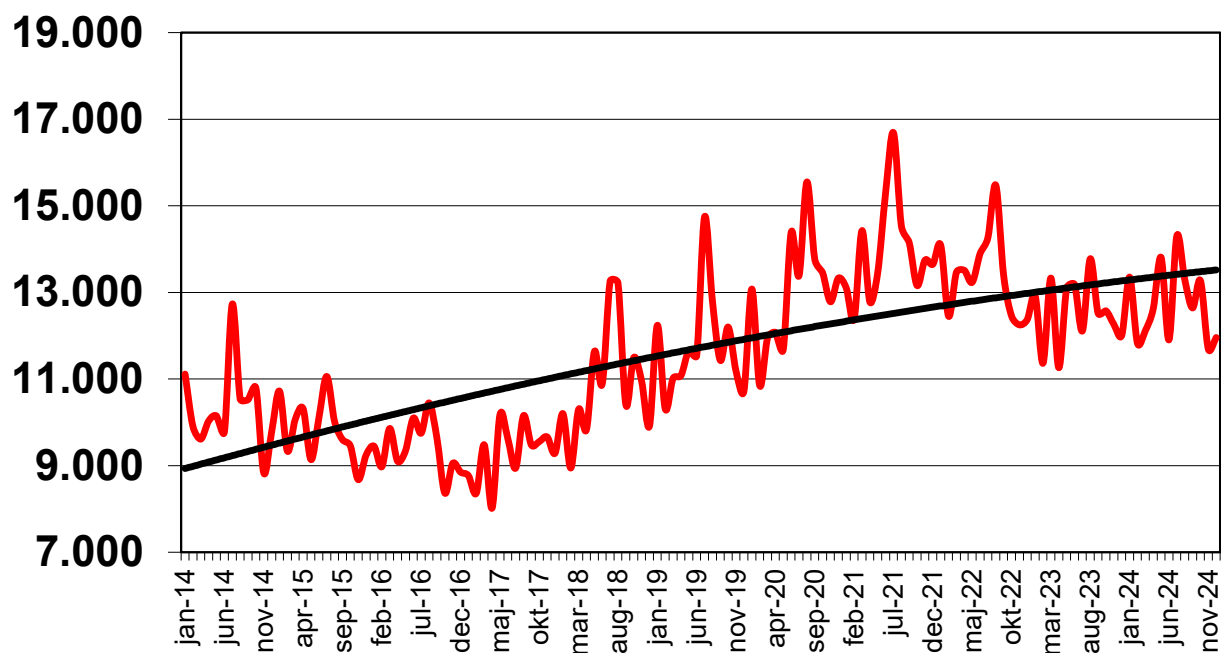
Danmarks Statistiks kvartalsvise opgørelse af sobestanden i 2024 viser for henholdsvis 1. kvartal: 924.000, 2. kvartal: 929.000, 3. kvartal: 933.000 og 4. kvartal: 933.000 årssøer i danske besætninger. I udregningen af den procentvise sodødelighed anvendes et gennemsnit af alle fire kvartaler i 2024, svarende til 929.750 årssøer.

Ifølge Danmarks Statistik er det gennemsnitlige antal årssøer øget med 2 % fra 913.500 årssøer i 2023 til 929.750 årssøer i 2024.

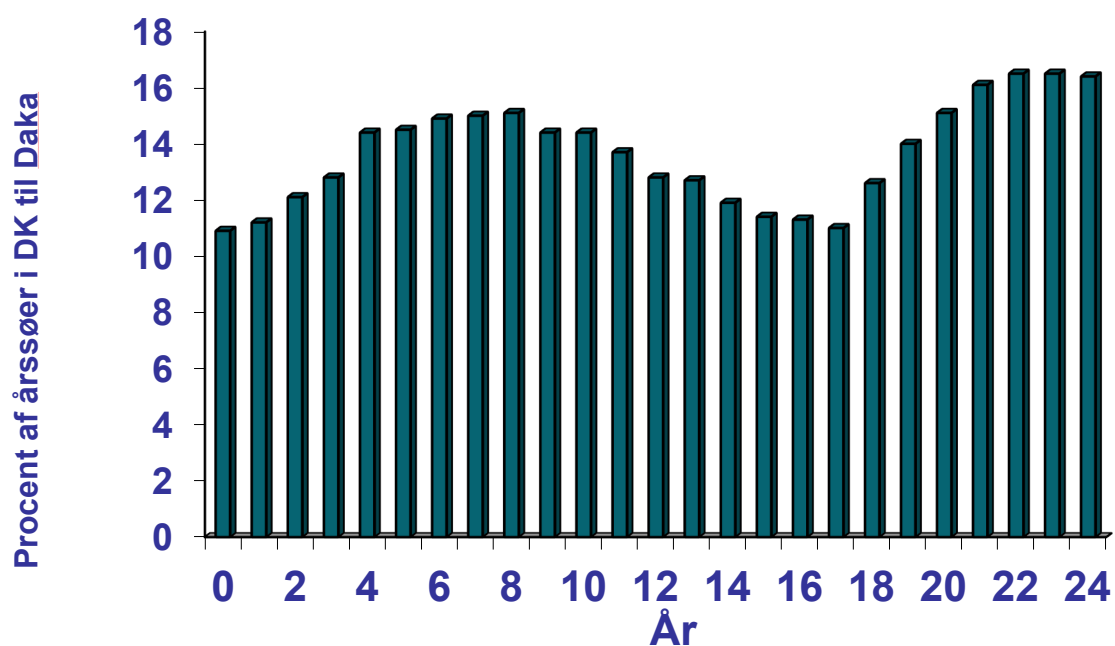
Resultater og diskussion

I 2024 blev der ifølge udtræk fra Svineflyttedatabasen flyttet 152.979 døde søer, sopolte (inkl. slagtegrise vurderet over cirka 120 kg) og gylte til forarbejdning hos DAKA. Det er 2.573 flere søer, sopolte og gylte end i 2023. Da soantallet i 2024 samtidig er øget, medfører det, at sodødeligheden er faldet 0,1% til 16,4%.

Udviklingen i sodødeligheden i danske besætninger fremgår af figur 1 og figur 2.

Figur 1: Antal søer til forarbejdning på DAKA.

Figur 2: Udvikling af sodødeligheden i Danmark fra 2000 til 2024.

Ved hjælp fra SEGES Insight, som er et gratis værktøj udviklet af SEGES Innovation, er det muligt for den enkelte soproducent at få et overblik over, hvilke søer, der dør i den enkelte besætning, hvornår i cyklus, de dør, og hvad de dør af. På segessinsight.dk findes der oplysninger om, hvordan man tilmelder sin besætning til SEGES Insight.

SEGES Innovation bruger data fra SEGES Insight i anonymiseret form til at få mere viden om årsagssammenhænge i relation til sodødeligheden på tværs af besætningerne. Dette giver mere viden om, hvor problemerne er størst, og hvordan forsknings- og formidlingsindsatsen kan målrettes, så det er muligt at sætte ind med løsninger, der kan reducere sodødeligheden i flest mulige besætninger.

I marts 2024 blev sooverlevelse indarbejdet i DanBreds nye avlsmål. Det forventes, at de nye avlsmål vil få en positiv effekt på sooverlevelse indenfor de kommende år.

SEGES Innovation har et løbende samarbejde med rådgivere og praktiserende dyrlæger, der alle arbejder for at reducere sodødeligheden på landsplan.

Konklusion

Sodødeligheden var i 2024 på 16,4 % af årssøerne

Landbrug & Fødevarer Sektor for Gris arbejder fortsat med initiativer, der kan bidrage til, hvordan sooverlevelsen øges i besætningerne.

Referencer

- [1] Danmarks Statistik. Statistikbanken. Svinebestanden opgjort på kvartaler efter type.
[Statistikbanken](#)